

2022-03-14

Till
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

**Svar på remiss Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk
Dnr Fi2022/00535**

Ekologiska Lantbrukarna har tagit del av promemorian om "Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk" och lämnar här vår analys av hur ett sådant krisstöd skulle påverka näringen.

Att svenskt lantbruk och livsmedelsförsörjning befinner sig i ett svårt läge är uppenbart. Under hösten och vintern 2021/2022 har kostnaderna för de flesta insatsmedel inom lantbruket ökat markant, samtidigt som osäkerheten är stor kring prisutvecklingen för lantbrukets råvaror. Det är långt ifrån en fråga om enbart diesel. Sedan promemorian skrevs har även kriget brutit ut i Ukraina och därmed Europa, och läget har kraftigt försämrats. Inledningsvis vill därför Ekologiska Lantbrukarna lyfta behovet av att göra omtag i frågan och genom att analysera livskraften/resiliensen i svenskt lantbruk och behovet av tillfälliga krisstöd utifrån den nya verklighet vi ser idag. En verklighet där behovet av en starkt beredskap genom mindre importberoende - mer robust och lokalt baserad - matproduktion blir allt tydligare.

Krisstödet enligt nuvarande förslag föreslås utformas som en ökad skatteåterbetalning på fossil diesel. Detta trots att kostnadskrisen både före och efter krigsutbrottet handlar om energipolitisk osäkerhet i vår omvärld i kombination med en miljö- och klimatkris. Dubbla kriser som båda innebär att omställningen till fossilfria, gärna mer lokalt framställda drivmedel behöver ske så snart som bara möjligt.

Finansdepartementet hänvisar i sin promemoria till att en liknande utformning gjordes i samband med torkåret 2018, men det är inkorrekt. Torkstödet föreslogs då också vara baserat på förbrukning av fossil diesel. Detta förslag fick dock hård kritik, bland annat för att det är alltför trubbigt verktyg och skulle bli enormt orättvist. Krisstödet som kunde ansökas om i samband med SAM-ansökan 2019 baserades istället på areal och djurenheter.¹ Vi ser stor risk för samma orättvisa om krisstödet nu 2022 utformas som föreslås i missivet. Detta gäller särskilt djurgårdar som i större eller mindre grad lejer in maskinarbete t ex stor del av vallskörden, gödselspridning med mera och därför har relativt sett lägre dieselförbrukning men höga kostnader pga högt elpris, skenande kostnader på foder och mycket mer.

Kostnaderna inom jordbruket har stigit på **många områden** under 2021 och in på 2022. Det är långt ifrån säkert att de med störst förbrukning av fossil diesel är de som fått de största totala kostnadsökningarna. **Ekologiska Lantbrukarna ser det därför som högst olämpligt att införa ökad skatteåterbetalning på fossil diesel som krisåtgärd. Istället förordar Ekologiska Lantbrukarna att snarast införa ett mer rättvist utformat krisstöd som inte**

1

2022-03-14

riskerar att missgynna de som går längst i omställningsarbetet. Detta kan antingen vara liknande det torkstöd som utformades 2018-2019, baserat på djurantal och areal, eller ett tidigarelagt införande av ett jordbruksavdrag i linje med det förslag som finns i utredningen om fossiloberoende lantbruk (SOU 2021:67). I läge av stora kriser kan reformer behöva göras betydligt snabbare än under normala förhållanden, något som det svenska samhället visat sig kapabelt till inte minst under coronakrisen. Att kraftigt skynda på processen med jordbruksavdrag vore därför fullt rimligt i detta läge. Från det areal- och djurbaserade stödet från 2018-2019 borde det dessutom finnas kvar rutiner och system för hur det gjordes då, och inte kräva en helt ny uppbyggnad av stödutbetalningssystem.

Motivering/fördjupad analys

En av Ekologiska Lantbrukarnas viktigaste invändningar mot föreliggande förslag är att det blir orättvist, både mot djurgårdar som är viktiga för hela lantbrukets kretslopp och landsbygdens ekonomi och arbetstillfällen, men också mot de som går längst i att ställa om till ökad hållbarhet. Förslaget utesluter helt de som kör sina fordon på fossilfria alternativ, exempelvis HVO, som idag kostar mer än den fossila dieseln. Att dessa blir helt utan stöd är att sända en tydlig signal från staten om att den som kör på fossila drivmedel ska stöttas att överleva krisen, men inte den som kör på förnyelsebara drivmedel. Detta går helt emot arbetet och satsningarna att uppfylla viktiga klimatmål inom såväl internationella som nationella åtaganden och strategier som regering och riksdag ställt sig bakom. Klimatmål som ytterst handlar om att skapa en mer robust matproduktion och som går hand i hand med att minska sårbarheten för ohållbar import till svenskt lantbruk. Det går också tvärtemot den statliga utredningen "På väg mot fossiloberoende jordbruk" (SOU 2021:67) där dessa stöd föreslås fasas ut och istället ersättas med andra typer av stöd som bättre främjar en fossiloberoende utveckling.

"Utredningen har konstaterat att på kort sikt till år 2030 ligger den största potentialen för att minska fossilberoendet i att öka användningen av biodrivmedel."

Samma utredning föreslår istället ett jordbruksavdrag, med skattekompensation för jobb och företagande, baserat på företagets intäkter. Ett sådant förslag som finns i utredningen skulle hjälpa alla företag på ett sätt som inte är kopplat till de drivmedel som används i företaget.

Stockholm, 14 mars 2022

Erika Olsson, Ordförande

Sofia Emilsson, Verksamhetsledare